

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG:
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indült BÉTSBÖL Kedden 21. Decemberben. 1790.

A' Bétsi nevezetesebb Környülállások.

A' F. Udvar kivánt egészségben vagyon. — A' Nápolyi Kiralyról ugy tartjuk, hogy a' jövő Jan. 11 dikén vizsiza fogna Velentzén keresztül menni Birodalmába. — A' Károlyvári eddig vólt Komendáns Obersterségből Gen. Májorra tette ő Felsege, és 1500 forint elztendei fizetéssel nyugodalomra. — Oberster Gr. *Klobersberget* General Májorra tette ő Felsege, és Károlyvárba Komendánsnak. — Lattermannál B. *Kerpen* Obersterré, *Scho-belet*, 1-ső Oberstlajdinántá tette. — Granátéros Kapitány *Klovetz* Májorra tététt, és az utolsó 800 forinttal, nyugodalomra lépett. — Ezen hónapnak 5 — 6 — 7 — 8 és következendő napjaiban egész

Belgium meg-adta magát, és az Ausztriai Ház kezé-
nél vagyon.

— Fő Hertzeg aszszony *Mária Kristina*, és H. *Albert* megint minden órán A. Belgiumba fognak indulni, és az előbbeni Kormányt kezekhez vészik. Fő Hertzeg Károlyról az a' hir, hogy mind a' fő Hertzeg Aszszony *Kristina*, mint H. *Albert*, minden vagyonyokban örökösöknek fogadták, és hogy ezen ifju fő Hertzeg-is nem sok idővel A. Belgiumba megyen, és a' Kormányzó mellett leszzen mind addig, még maga-is, ezeknek halálokkal Kormányzóvá leszzen. —

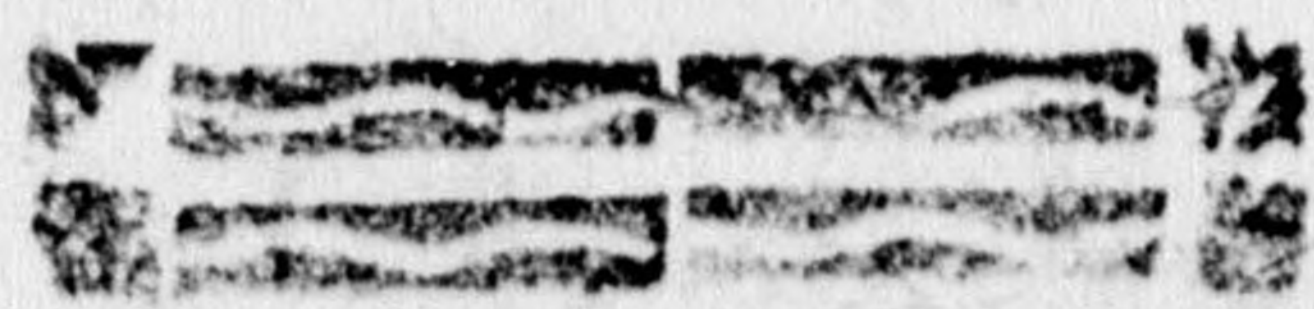
Mint hogy 28-dikig Pofonyban semmi gyűlés nem tartatik, itt vagyon Bétsben egész *Pofony*. A' Primás, G. *Bathydni* Joféf Ur ő Eminentziája; az Ország Birája, a' Királyképe, egy szóval Hazánknek nagyobb tagjai Bétsben vagynak a' fő H. Palatinussal edgyütt, ki tsak a' 3-dik innep napon fog megint vizsza indulni. — A' Vallásdolgában itt lévő két rendbéli *Deputátiról* azt beszélik mindenek, hogy ő Felsőge semmi változtatást nem kívánna tenni ezen már meg-határozott dolgon; azonban az erről adando határozását ő Felsőgének még-bizonyoson nem tudjuk — Beszélik nemelleyek hogy még Jan. és Februáriusban fogna tartani a' *Diæta.*, Mások azt állitják, hogy még az idén el-bomlana a' M. *Diæta*, és tsak 1792-dikben fognának öszvegyülni, addig bizonyos *Députátusok* által minden ki-dolgoztatván — hogy leszíz, meg-tudjuk minden órán. Tegnap-előtt, u. m. A' mult Vasárnap vala a' *Keresztes Hadi-Rendnek* innepe; mely alkalmatossággal, azokan kívül, kiknek neveiket már

ki irtuk vala, e' következendő vitéz Tiszt Uraknak érdemeikis kereszttel jutalmaztatának-meg:

Comendator nyert *F. M. L. Splényi*, és *Generál* *Karajtzay*. — Ritteri kereszttet nyertenek: Ez előtt a' Székely Huszároknál, most az *Eszterházy* Huszár seregénél lévő Major *Vajna* Ur, — *Generál* *Venkheim*. *Funk* Obester az ágyuzó seregtől — *Piátsovits* 2 Bánt sereg. — *Berg* fő Had. *Vurmzer*. — *Gavezini* *Pellegrini* kap. — *Mikovini* Gen. Májor. — *Horing* az agyúknál Májor — *Kolovrad* Obest. *Jordisndl* — *Festemberg* Obestilájd. *Vürtembergnél* — *Hajos* Obestlj. *Laudonnal* — *Vodniantzki* Máj. *Vürtembergnél* — *Ajkhelburg* Kap. *Szávojánál* — *Fábry* Gen. Májor. — *Martinitz* Kapitány Intse. —

A' fenn említett Keresztes vitéz Major *Vajna* Ur ugyan későtskén jelentette vala magát, de minek-utána fő Vezér *Lascinak* és F. Királyunknak ezen végben vitt tselekedetei tudtakra lett volna, azt felelék, hogy ez az érdem jutalom nélkül nem maradhat, mellyet még a' meg-hólt *Josef* Császár is a' maga keze-irásában egy jutalmat érdemlő rendkívül való vitézségnek nevezett vala. Ezen fő Tiszt Urnak mindenik szeméből és bajuszsa szálából egy egy *Mars* tekintgetvén ki, a' mi F. Palatinusunk és a' Nápolyi Felség mint valami ritkasággal ugy beszélgetnek vala vele. — Meg-mondotta ezen Vitéz Ur minden tartozkodás nélkül a' fő Vezér *Lasci* Urnak-is, hogy a' Székely Seregek ugy el-romlottanak, hogy 20 esztendők nem elég-ségesek ezeknek helyre-állításokra; — és tettett a' fő Vezérnek ezen tartozkodás nélkül való egye-

nes beszédője. — A' Haza tekintetét-is meg-érdem-
 lené ezen maraknyi, Királyához, Hazájához hiv-
 vitéz nemzetetske. — M. *Vajna* Urnak több vi-
 téz tselekedetein kívül nevezetes vala az, hogy mi-
 dőn *Mauroyéni* 9000-ed magával a' Tömösi Pa-
 fufsan Erdélybe bé-akarna ütni, és már kevés
 számból álló gyalog népünket el-akarná nyomni,
 történelből az ágyu-szót halván ezen Vitéz Ur,
 maga keze alatt lévő 150 Magyar Gyalogjaival és
 annyi Székely Húzfárjaival egész bátorsággal, ön-
 ként vágott bé az ellenség közzé, és olly vitézül,
 Logy az ellenségnek 10 annyival-is több Sergét
 meg-zavarván, nem tsak a' vezedelemben forgo-
 ott álló gyalagokat és ezeknek ágyuikat mentette-
 meg, hanem az ellenség közzül fokot le-aprutatott,
 és maga is egynéhányot vágott-le tulajdon kezével
 — és *Mauroyéni* Uram *cum longo nasu* tere visz-
 sza. Ezen tselekedetéről *Vajna* Urnak II-dik *Joséf*-
 is azt mondotta vala: e' már több a' Vitézségnél.
 Éljenek az illy Nemzetünk betsületét nevelő Vité-
 zek! — Itt nem szerentse, hanem érdem jutal-
 ma a' Kereszt, és az ezzel járó minden esztendő-
 béli 600 Rénes. — Tsuda, hogy a' *Barkó* és a'
 Tsászár Húzfár Sergéből senki Keresztet nem ka-
 pott, holott ezek valának minden Ujjság Levelek-
 ben az elsők. — Már ennekutána, valamint F.
Mária Therésia idejében, minden nap bizonyos Ud-
 vari Dámák lélsznek a' F. Királyné mellett szolgál-
 latban — azért

Következendő Fő Aszszonyságok lettek közelebb
 Ts.'s Kir. Udvari Dámákká: Gr. Hatzfeldné, született
 Ostein Kilsaszszony; Gr. Sz. Julienné született
 Thierheim; Gr. Schönbornné, szület. Colloredó; Gr.
 Schaffgotschné, szül. Kollonits; Gr. Battyáni Theo-
 dorné, szül. Eszterházi; Gr. Pálffy Jánosné, szül.
 Colléro; Gr. Battyáni Józsefné, szül. Illésházi; Gr.
 Hardeggné, szül. Canal; Gr. Zichy Ferentzné, szül.
 Kolloráth; Gr. Trautmannsdorfné, szül. Colloredó;
 Gr. Ugartené, szül. Tschernin; Gr. Windischgrätz;
 Özvegy Gr. Valdsteinné, szül. H. Lichtenstein; Gr.
 Erdödyné, szül. Nádasdy; Gr. Khevenhillerne, szül.
 Schrattenbach; Gr. Vrbnáné, szül. Auersperg; Gr.
 Kinszkyné, szül. Trautmannsdorff; Gr. Feketené, szül.
 Eszterházi; Gr. Vallisné, szül. Colloredó; Gr. Paar-
 né, szül. H. Lichtenstein; Gr. Valdsteinné, szül. Ule-
 feld; Gr. Kinszkyné, szül. Harrach; Gr. Kotekné,
 szül. Clary; Gr. Taroncané, szül. Schönborn; Gr.
 Harrachné, szül. H. Lichtenstein; Gr. Eszterházy Já-
 nosné, szül. Pálffy; Gr. Auerspergné szül. H. Oetting;
 Gr. Kuffsteinné, szül. Colloredo; Gr. Hartigné, szül.
 Colloredo; Gr. Zichy Ilvánné, született Pálffy; Gr.
 Czerninné, szület. Schönborn; Gr. Althánné, szület.
 Doria; Gr. Rosenbergné, szület. Khevenhüller; Gr.
 Szintzendorné, szül. Kinszky; Gr. Althánné, szül.
 Batthyáni; Gr. Vrbnáné, szület. Kaunitz; Gr. Die-
 trichsteinné, szület. Valdstein; Gr. Migazzine, szület.
 Thierheim; Gr. Vallisné, szül. Valdstein; Gr. Apo-
 nyiné, szül. Lodron; Gr. Thurnné, szül. Szintzendorf.

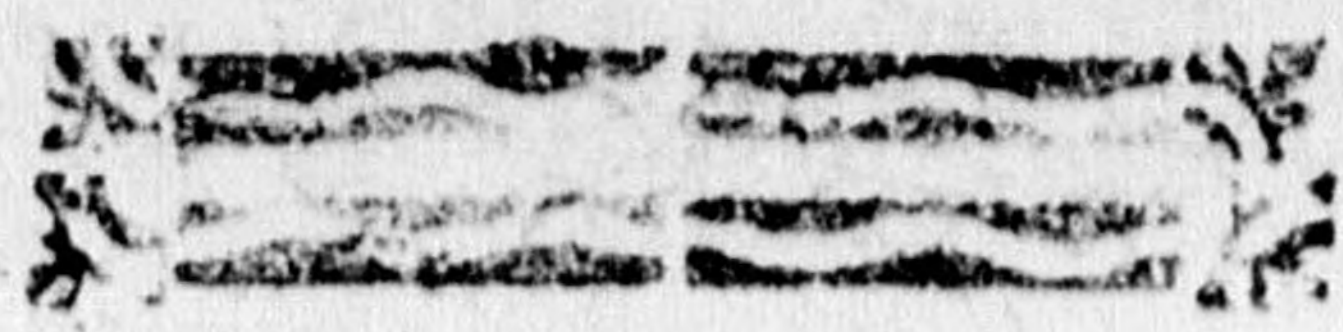
A' Marha dög valamint Sáros ugy Zemplin vár
 megyékben erőt kezd venni, a' mint nekünk iratik.

Mindensféle elegyes Tudósítások.

Ezen hónapnak 15-dikén vivék-el Bétsből az itt meg-hólt H. *Eszterházi* Antal leg tetemeit *Kismártonba*. Ez a' vitéz vala az, ki Belgrád' megvételekor leg-elöl rontván-bé a' Sorompokon, mi-nekutánna maga kezével-is egy Törököt meg-ölt vólna, egy ház' tetejéről ugy érkezék egy ellenséges gollyóbis bal-vállán kereftül mellyibe, hogy egy tsontotskát vivén tudójére, sok kötséges kinlódásai utánn éppen virágzóbb korában, életének 23-dik esztendejében költézék az örökkévalóságba; kiről a' közelebb érkezett Nájvidi Levelek azt mondják, hogy tökéletesen meg gyógyult vólna. — A' mint a' *Bukoreftből* leg közelebb érkezett Levelek erősítik, hogy a' 3 közben-járó, és békességet szerzeni kívánó Hatalmosságoknak Követjei máig is *Bukoreftben* mulatoznak, és a' békességet tsináló tanács nem hogy el-kezdödött vólna, de még az-is kétséges *Szisztovbané* vagy másut lészzen a' *Congressus* — Ugyan ezen Levélben az iratik, hogy az *Ismail* Vára ostromlása meg-szűnés nélkül foly. Még ellent állókat sem igen találának a' Muszkák: mer-ezen a' környéken a' Török Sergek mind a' nagyobb Erőségekbe u. m. *Sziliftriába*, *Rusztzukba*, *Nikopolisba*, *Braillába*, *Gyurtsoba*, és *Viddinbe* huzták magokat, és így az Orosz Sergek minden-felé bátran járhatnak. — A' H. *Kóburg* Táborától sok Tisztek nyertenek engedelmet, hogy az *Ismail* ostrománál, mint szabad akaratuak meg-jelenhessenek, és a' mi el-botsátott Szabad-Sergeink is Muszka szolgálatot vállaltanak. — H. *Potemkin*ről azt hiszik az Oroszok, hogy ő még 5-töd részét fogná kapni a' Világnak, mely az ő nevérol *Potemkiniának* fogna neveztetni. — E' ha szintén tréfa vólna-is, tsak ugyan igaz az, hogy H. *Potemkin* nagy embere ezen Századnak, és tsak alig, ha tovább is tartana a' háború, ha *Konstantzinápolynak* is meg-vásárlója nem lészzen; mert a' mint az ujjanan jött különös hírek erősítik, tsak 8 mérföldnyire va-
gyon

gyon ezen *Mohumed* Várofsától egy Táborával, és már Konstantinápolyból költöztetnek-is némely drágább készületeket által a' Tengeren. — Az ide érkezett Görög kereskedők beszélik, hogy *Pótemkin* azt mondotta volna, hogy ha a' Romai Tsá- szári és Királyi Sergekkel edgyütt foghatná a' dol- got, még *Katharina* napját *Konstantinápolyban* fog- ná innepleni; de minthogy egyedül kelletik tsataz- nia, így könnyen meg eshetik, hogy valamivel ké- sőbbén érkezik. — — A' Budai Görög Püspök helyett, kit az *Illyriai* Nemzet a' Temesvári Nem- zeti-gyűlésben *Metropolitának* választott, tétetett Püspökké a' Belgrádi Görög Püspök, ki a' Keresz- ténységért az ellenségnek olly sok nyomorgattatá- sait híven ki állotta. — Kétséges a' dolog — val- lyon vissza nyerneké a' Törökök tollunk mindent Ezt némelleyek erősítik, mások tagadják — az idő fogja meg-mutatni. Ennyit tudunk, a' hozzánk ér- kezett Levelekből, hogy ujjanon parantsolat érke- zett volna *Belgrád*, *Novi*, *Czettin* és *Chotzim* vá- raiba, hogy mindent a' maga helyén hadjanak, és minden lakások, mint othon, a' magok mester- ségeket és kereskedéseket bátran folytassák. — — Az Olah-országi Hertzeg *Mauroyéninek* feje Kon- stantinápolyban a' *Serdil* kapujára közönséges né- zésre szegeztetett-ki. — — Mind azok a' Petsé- tes Levelek, melyek A. Belgiumból Bétsbe érkeznek, *Kristina* fő Hertzeg Aszszonynak adattatnak által, a' Hertzeg Aszszony kezéből mennek által a' F. Tsá- szaréba. — Máig is sokon ugy beszélnek, hogy ezen Hertzeg aszszony fogná fő Hertzeg *Károlyt* Brüz- szelbe kísérni, és bé-avatni. — *Mauroyéninek* 8 személlyekből álló Familliája. kik eddig Konstan- tinápolyban mulatnak vala, a' Velentzei hajókon már *Triestbe* meg érkeztenek. — Meg-érkezék a' napokban N. M. K. T. Hadnagy *Berzevitzi* Ur-is Hágából, mint Kabinét Kurir. — Miolta Austriai Belgium magát a' II-dik *Leopold* atyai általma és hatalma alá adta, ujra kezd elevenedni a' hir, hogy

hogy a' Pruszszussal h'aboru lenne, de e' még tsak hir — meg-láttjuk mit szül az Újj-elztendő.

Tiz elztendeje már, hogy kedves emlékezetű édes Anyánk 's Királynénk *Mária Theresia*, a' N. M. K. Testörző Serget az Udvari fontofabb és titkofabb foglalatú Kabinétbéli irásainak a' külső Hatalmossághoz való hordozására méltoztatta vala. Szivekre kötötte minden idegen Udvaroknál lévő Követjeinek, hogy Kurir képében hozzájuk érkezendő Magyar Testörzőit kegyvelsen fogadni, és azokat Nemzeti *Gárda* köntöfsekben az oda való Minstereknek és más fő embereknek bé ajánlani és ezeknek minden nevezetelebb dolgokat megmutagattatni tartásuk kötelefségeknak. Magoknak pedig a' *Kuriroknak* eleikbe adta, hogy tapasztalásikat arra tejendő itéleteikkel edgyütt naponként jegyzésbe tenni, valamint az általak tejendő költségeket is lajstomban tenni el-ne mulassák, olly kegyelmes ígérertet ragasztván édes anyai hagyományához, hogy ezeknek hiv fáradságokat érdemeikhez alkalmaztatott nagyobb Tifztségekre lejendő fel emelésel is meg fogja jutalmaztatni. Ezen megbetsülhetetlen kegyelmét szakadatlanúl gyakorlotta is a' F. Udvar mind eddig a' N. Magyar Testörző Sereggel, és máig sem szakasztotta félben; mely a' mi Nemes ifjainknak egy olly ösvény a' külső Udvarok és Nemzetek esmerettségre, a' palléroztatásra, mellyhez többet hasonlót alig lehetne tsak gondolni is. — F. II-dik *Josef* Tsászár azt rendelé ezen Nemzetünkbeli *Kurirok* eránt, hogy a' Magyar *Gárda* Uniformát hagynak itthon, és Német Hadi Tifzti Kurir Uniformát rendelé e' helyett, melyben a' F. Udvarnak Magyar Testörzői az ólta Kuriroskodnak. — Kegyelmes édes Atyánk és Apostoli Koronás Királyunk II-dik *Leopold*, tsak Bétsbe lett érkezéskor, midön még Hazánkban más környülállások láttatnak vala lenni, olly rendeléseket kíván vala tenni, hogy ennek-utánna a' Bétsi Polgárok közzül vétetnének-fel bizonyos számmal olyanok, kik ezen Kabinét Kuriri hivatalt folytattatnának,

nak, és a' mint értettük, a' N. Testörző Seregnek kérő Levelére engedte volna-meg ő Felsége, hogy míg ezen mostani Magyar Seregbéli már ki-nevezett Kurirok lennének, addig ezen szolgálát maradjon az említett Testörző Seregnél, de több Kurir innen nem fogná neveztetni. — — — —

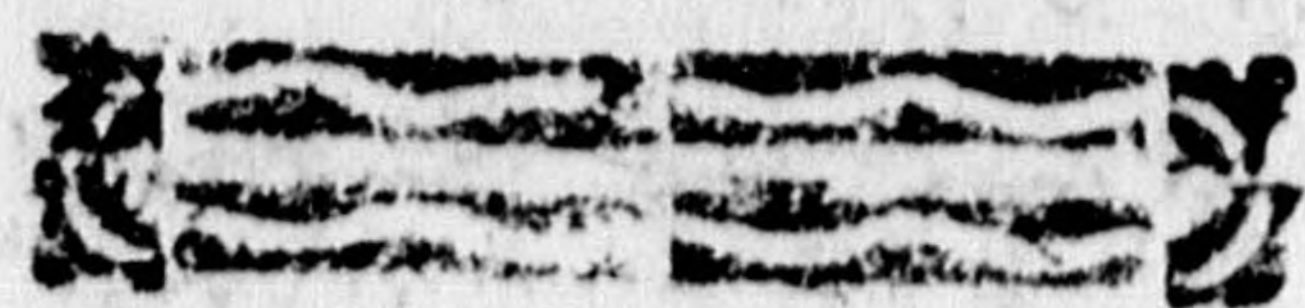
Tseh Ország. — Ő Felsége kegyelmesen meghatározni méltóztatott, hogy a' melly 'Sidók magok értelmeket illendő-képpen ki-mivelhettek 's azt meg-bizonyítani tudják, az ő Felsége minden örökös Birodalmaiban, a' Polgári Törvénynek Doktorjaivá és Prokátorokká lehessenek, és valamint a' 'Sidókunk úgy a' Keresztényeknek ügyeiket fel-vehetik. — Ezen parantsolat szerint a' folyó hónapnak 7-dikén egy *Rafacl Joel* nevű 'Sidó Prágában minden rend-béli Törvények neméből, és minden Polgári tudományokból igen szorosán meg-visgáltatván, közönségesen *Juris Civilis* Doctorságra emeltetett. Ki ebben a' részben első a' maga neméből: azért méltó a' meg-jegezésre.

— *Velentzéből* az irratik, hogy a' Tanáts'tökéletesen meghatározta magát, hogy a' *Tunisi Báy* jal (Fejedelem) békeffég kötésre mennyen, és ennek ajándékba 40 ezer aranyat adjan. — A' *Brándenburgiából* költ Levelekből, mellyek ezen hónapnak 7-dikén költenek, azt lehet olvasni, hogy egy *Müller* nevű Pruszszus Kurir küldettetett Török országba azért, hogy *Marquis Lukefinit* a' békeffég szerző Tanátsból hívja vissza, mivel már most a' Konstantzinápolyban lévő *Pruszszus, Anglus* és *Hollandus* követek fognák ezen békefféget tsinálni, kik itt a' helyeket és környülállásokatis jobban ismerik.

Ezen

Ezen békefég készítése halagatása alatt, azt hiszik sokon, nagy Politika fekszik. — A' *Brandenburgia* választófejedelemfégben egy néhány seregek vettenek újra parantsolatot, hogy magokat készen tartásák a' Pruszijába való indulásra — es már a' keményebb tüzelő eszközöket költöztetik ide. — A' Békefégnek még kötve kelletik hinnünk; mert sokon azt suttogják, hogy tavaszszal *Anglia* 2 retentő hajos-seret fogna vitorláknak bottsáttani — edgyiket a' *Báltikum* tengerére, a' másikat pedig a' *Lévánta* felé, hogy a' Portának a' Muszkák ellen segittségül légyen.

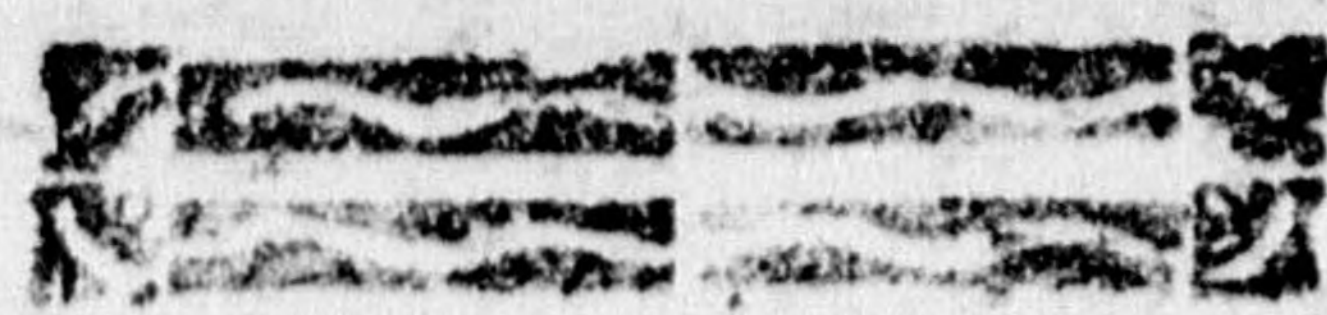
F. Nemes Hazánknak, Feldm. H. *Koburg* Hazafitványságáról bé-iktatott tikkellye eredet szerént szoról szora ez: — „*Dominus Princeps Saxoniæ a Coburg in Hungarum cooptatur.* „Grata memoria recolunt Status et Ordines diætaliter congregati curas, fatigia et pericula, complurium heroicorum actuum merita et proficua servitia Serenissimi Principis Domini *Josæ a Saxen-Coburg*, insignis ordinis militaris *Regio-Theresiani* magnæ crucis Equitis, Generalis Campi Mareschali, unius equestris legionis militiæ Colonelli, qui variis in occasionibus et expeditionibus, ac insigniter anno 1789 inito cum ipso etiam Turcarum Vezirio conflictu, exercitum ejusdem ultra centum et quod amplius excedit milia validum, longe imparibus viribus ac copiis profligavit, castra diripuit, relatisque ex jurato Christiani nominis hoste pluribus victoriis, non tantum Regnum *Hungariæ*. strenue defendit, sed et provincias ad S. Coronam pertinentes, utpote *Vallachiam* et *Moldaviam* vindicavit, atque sic in cordibus Hungarorum quidem; quorum opera etiam utebatur, perennem sui gratitudinem comparavit, coram tota *Europa* vero immortalem sui nominis gloriam illustravit — Vnde in contestationem gratitudinis Status et Ordines diætaliter congregati Eundem Dominum Principem ejusdemque hæredes et successores omnium, quæ Hungari habent jurium et beneficiorum participem reddere cupiunt, ac præmissa cum spontanea

tanca Indigenatus oblatione absque solutione taxæ 2000 aureorum, erga depositionem consueti juramenti in numerum aliorum verorum et indubitatorum Regni Hungariæ membrorum concordibus suffragiis cooptarunt. Nulli dubitantes, eundem Dominum Principem utilem in omne tempus Patriæ civem, commodorumque jurium ac legum ejusdem studiosum promotorem atque defensorem futurum.“

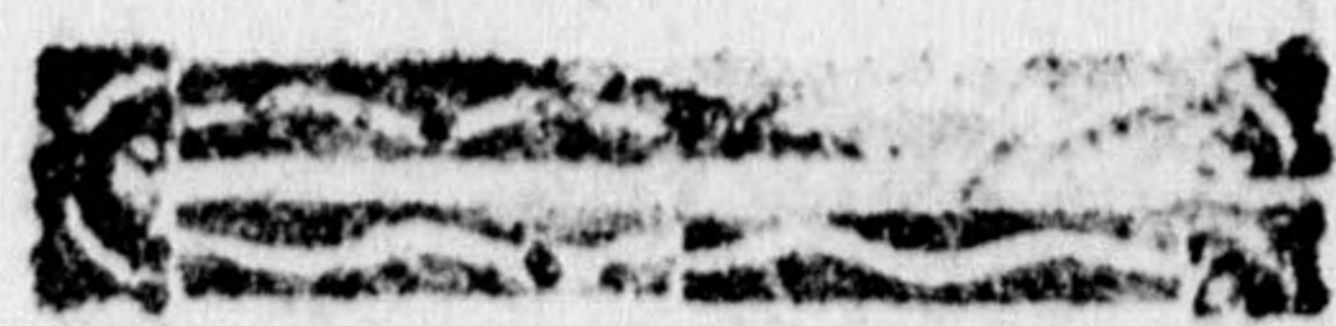
Kolosvár 9. Dec. „Ugy tetszik, hogy nem tsak azok, kik mind a' 12-töt bé fogták, hogy a' fő Kormányzék ide ne jöjjen, hanem még az idő-is ellenzi ennek ide jövetelét. Az idő, a' múlt ujságtól fogva szüntelen gönyvez, és már véghetetlen a' sár a' mi városunkban. — A' múlt héten, a' F. fő Kormányzék parantsolatjából a' Sárnak ki-takarításához fogtunk; az 3 közelebb lévő N. Vármegyék, n. m. *Dóboka, B. Szolnak és Kolos* minden nap elegeden ö szekereket és gyalog szerefeket küldenek a' sárnak takarítására a' városi *allodialis* Cassa' fizetésire; de, vagy az eső, vagy az hó, minden igyekezetünkben úgy meg Gátal, hogy a' midön, fogy, szaparadikis a' sárunk mint a' *Lerna*-tóbéli sárkány-fő — A' múlt Pénteken nagy pompával fogadok-el Királyi tellyes hatalmú Biztos és Vezér *B. Rall* Ur ö Exját. Nem tsak a' N. Vármegyéből, hanem a' városbólis Lovosokat küldének zaszloval, és Trombitásokkal ö Exja eleibe. A' városi Magistratusnak fele a' Király-Biroval *Bertalan* Urral a' határ szélben, a' fő Biró pedig *Szathmári P. Sigmond* Ur más felével a' Kapuban köszöntették ö Exját igen szép Deák beszéddel. — Itt 12-dikben el-éneklé ezen kifs *Gozsen* földje forma magyar Hazánk a *Jövel Sz. Lelek* Ur Istent, és 13-dikban az ország' ügyes bajas Kormannyához nyulának, mellyekről a' tudósítasokat szüntelen várjuk, és minden nyomtatásban ki-adandó Deáriumát ezen Ország-gyülésenek szorál szora fogja, a' többivel edgyütt vinni a' *Deres*.

brantzia ország — A' Nemzeti gyűlés naponként kezd már közelittteni az Ország ujj Constitutiojának meg-fundálásához: a' Papirend azonban el-

nem mulat semmit, a' mit tsak a' Pasztorilevelek, Prédikáziók 's Protestaziók által véghez vihet, hogy a' népet a' Nemzeti-gyűlés' végezelei, 's kivált azon végezelei ellen fel-indítsa, a' mellyek a' Papi rendet közelebbről illetik. Leg főbb fundamentomai pedig a' Papi rendnek, mellyekkel el-töröttetett julsait oltalmazza, ezeket hogy a' Nemzeti gyűlésnek uttyai az Eklésiái törvényekkel ném egyeznének-meg: hogy ezek a' vallást és az Eklésiának elfőségét el rontanák, a' Püspököknek egyességét és az Eklésiának a' maga fejével a' Pápával való oszve foglaltatását fel-bontánák 's a. t. — Mind ezen mozgásait a' Papi rendnek úgy nézi már most a' Nemzeti gyűlés, mint a' maga végzelei ellen valo párt ütést, és meghatározta, hogy a' Polgári esküvést minden fő Püspökök, Püspökök, Prédikátorok 's a. t. le-tenni tartozzanak, még pedig Vasarnapi Mise után minde nek előtt az egész népnek és Tanátsnak jelen létében, melly protokolumba iratvan, az esküvő Papoknak, a' nép és Tanáts-beliek közzül pedig egy néhány személyeknek neve' al-irása által érölsittésék-meg. Azok kik a' meghatározott idő alatt hiteket le nem tették, olyan mintha hivatalyaikat önként le-tették volna, 's helyekbe mások tétetnek. A' kik hiteket le-tévén, az ellen tselekesznek, hivatalyoktól, fizetésektől és az egész Polgári justól meg-foszlatnak. -- Még nem tudatik mitsoda kimenetele fog lenni a' Nemzeti gyűlés ezen végezele nek: annyi bizonyos hogy a' Papi-renden lévök sokat tanátskoznak együtt, és azt kívánnyák, hogy ezen végezésnek bé-töltetése maradjon függöben mind addig, még a' Papi-rend a' Pápától feleletet nyerhet ezen kétsége felöll: hogy vallyon a' Püspököknek 's más Papoknak lehet é valami polgári kötelelségek? Azt mondják, hogy a' Pápa feleleté ez iránt, már a' 'sebjébe volna a' Papi rendnek.

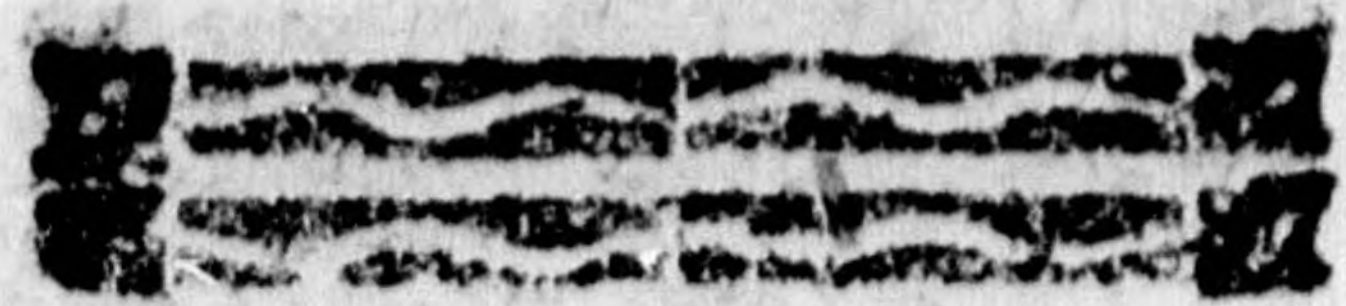
Orosz Birodalom. — Az Oroszok a' Törököket ismét jól meg-mosogatták a' Duna öbleiben. Midön az elsök Nov. 24-dikén *Isatzi* Török város alá nyomulnának a' magok könnyü hajós Sergekkel,

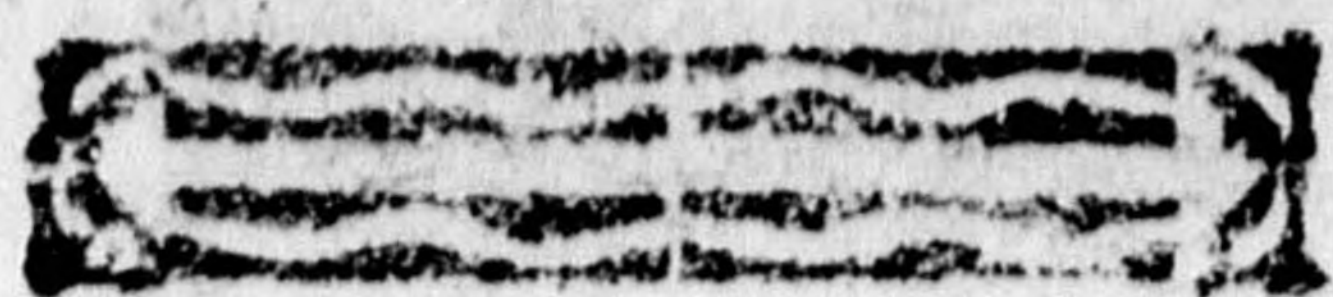
kel, igen kemény tüzzel fogadták őket a' Törökök mind a' parton lévő Batériákról, mind pedig az ő mintegy 32 elegyes nagyságú bajjokról. A' tsata reggeli 7 órától fogva 2-ig tartott. Az Oroszok egy lövést sem tettek, valameddig annyira nem közelítették a' Törökökhöz, hogy ágyu lövésekkel őket bé érhatték, mellyel a' győzedelmet meg-is nyerték. A' Törököknek 25 hajói süjjetenek és égtének-el: a' többit az Oroszok el-fogták. Továbbá oda hagyván a' Törökök minden Battériákat Várokat és partyaikat, ezekbe mindenüve belé ültének az Oroszok. Ezen *Ijazi* Város mellett vólt a' Törököknek közönséges élés Magaziniumjok, melyből gondolhatni, hogy itt nem kevés prédára kaptanak az Oroszok, kik közül itt még tsak egy-is el nem esett. Az ő kezekre jutott 33 értz, és egy 480 fontos Mo'sár ágyun kívül a' Séráskiernek Sátora-is

A' Brüzszeli új hírek szerint, a' mi Sergeink bé szállottanak *Lövenbe*, *Mekhelne*, *Antverpiába*, *Gentbe*: sőt a' több nevezetesebb helyekről is, u. m. *Ostendéből*, *Tourayból*, *Brüggéből* 's a' t. Követek érkeztenek Gen. *Benderhez*, kik által magokat a' *Leopold* kegyelme alá ajánllyák. — Gen. *Bender* igen nagy katonai fenytéket tart a' maga népei között; mely szerint parantsolattya vagyon a' fő Tábori Profosznak, hogy kegyelem nélkül bánnyon mind azokkal, valakik a' nép ellen valami méltatlanságot követnének-el.

Sz András Havának 9-dik napján *Bács Mező* Városában, u. m. a' raboskodó izeméllyek ügyét ítélő Törvényléknek szokott helyén öszve gyültek a' T. N. *Bács* Vármegyének Rendei. Itten ezt, és a' következő napokat hasonló foglalatolságokban töltvén 15-dikét ugy mint a' Tsászári és Királyi Felségnek neve, és Magyar Királyi Koronázása napját minden kitelhető pompával innepelni kívánták, melyre a' fellyebb említett Rendeiken kívül az egész Megyéből 10 — 12 és több mértföldnyi melzfzeségről öszve-sereglettek a' Nemes Ren.

Renden lévő fok Uri és Aszszonyi személlyek, és a' Megyebéli földes Uraságoknak Tisztviselői. Már előtte való napnak nyugtával ropogtak az ágyu mo'sarak, harlogtak a' trombiták, és az éjjeli tűzvilágoztatók jelentették a' következő öröm napnak jeles innepét, kinek viradtával ismét zengot az Eg a' fok ágyu mo'saraknak, trombitáknak, doboknak, és egyéb féle Mulikás eszközöknek hangjaitól reggeli 10 orakor öszve gyűltek a' Vármegye házában a' Rendek, az Uraságok, és Aszszonyságok tisztes Magyar öltözetekben, de kivált a' Ns. Renden lévő Urak mind egyenlő Magyar köntösekből, Uniformába, kik onnan ama hajdani táragató sípnek kellemetes hangjával kifértettek a' Város Templomában, a' hol az Isteni szolgálatot *Topolyai Plébánus T. Cervus Ur* a' szokott öröm, és Közlönet jelentő Énekekkel: *Téged Isten ditsérünk 's* a' t. kezdette, és ez Nemzetünk kedves Királyának hofszás, és szerentsés Uralkodásáért folytatott buzgó áhítatosságok — ágyu, dob, trombita, és egyéb Mulika szó között végben ment, ez után ismét a' Vármegye házában vilzsa tértek, a' hol a' régi fok érdemekkel tellyes, és ismét a' Rendek tula don bizodalmaából újra választatott Vice Ispánnya *T. Kováts Josef Ur* által betselen vendégeltettek, a' Tábla 75 Nemes személyekből állott. Mingyárt az ebédlés után kezdődött a' tántz, mely ki mondhatatlan egyefséggel, és egyenlő vigafsággal tartott más nap virradtáig. Jeles itten az, hogy nem tsak az Ifjuság, hanem még az öregek is ama tisztes öregséggel, és minden egyéb betses erköltsökkel ékes, ugy a' szivek nyugtára kellemetes Vice-Ispányóknak példájára tántznak indultak, az által bizonyitván, mely igen nagy részt vettenek legyen azon köz örömből, melly Hazánknak volta-képpen való boldogulását szerző Felséges Királyunknak szerentsés Koronáztatásából sziveinkre terjed, és még a' késő Maradékinkra is háromlani fog.

Tudósítás.

*G*óf *Benyovszkynak* minapában meg-igért Magyar fordításán és ki-adásán, az akkor nevezett Erdemes Hazánkfiya éjjel nappal szorgalmatoskodik: nintsen-is egyéb hátra a' dolognak kívánt tökéletességre való vitelében, hanem hogy ezen érd. Hazánkfijának ilyen meg-betsülhetetlen munkának kiadására elégtelen költsége, Hazánk olvasált szerető tagjaitól elő-fizetéssel segitvesség. — — Az *Anglus* ki-adása ezen könyvnek 36 forintokon vásároltatik: a' *Németek* a' magokét egy Aranyon indították. A' Magyar fordítás, valamint az előbb meg-neveztek, II Kötetben fog ki-adatni: minthogy pedig a' Kötteteknek nagysága, a' Magyar Hazából még ezen munkához járulható töldalék miatt, meg-nem határozthatatik: ezen az okon a' Fordító is ennek egészen bizonyos árrát most nem szabhattya, hanem 2 forintokat kíván, a' két Köttetért, elő-fizetésül, a' mellyért következő igéreteket téssen. — *1-dön* A' Magyar fordítás semmi részben, a' Német egész ki-adásnál, alább való most nem lesz, sőt olyan töldalék járhat Hazánk-ból hozzája, hogy ez által sokkal előbb való fog lenni. — *2-szor* Az egész munka a' Német ki-adásnál, az az, egy Aranynál drágábbra nem fog tétetni: az elő-fizetők pedig ennél leg alább 30 Garafokkal oltsóbban fogják egyenesen magától a' Fordítótól kezekhez kapni: ezen kívül még más hasznát-is vészik elő-fizetéseknek u. m. meg lesz az a' gyönyörüségek, hogy egy idegen helyen közhasznura dolgozó Hazájokfiat tüzélyának el-érésére segítették. *3-szor* A' kik író papirossan kívánják ezen munkát, szükséges lesz, hogy az elő-fizetés alkalmatosságával tégyenek jelentést; mert így szivesen szolgálhatunk velle. — *4-szer* A' kik az elő-fizetésnek fel-szedőtől vagy igen távol laknak, vagy az elő-fizetéshez még egészen hozzá nem szoktak, a' munkát pedig, annak ki-jötével, még-is magoknak meg-ízerezni kívánvák, az ilyenek kérttetnek, hogy leg-alább neveiket az alább meg-

nevezendő elő-fizetés' bé-vévdőinél fel-irni méltos-
tásának: ezek-is óltasobban fogják így a' munkát meg-
nyerni, mintha az után Bibliopoliumokból vásárol-
lyák, azonban a' Fordítottónak ezt a' hálznot fog-
ják hajtani, hogy ez, nyomtatásainak számát meg-
határozhattya, 's nem tétzen magának káros köl-
tséget.

Az elő-fizetésnek öszve-gyűjtésére kérettetnek:
Pozonyban, *Mahter* Könyv-áros Ur. — Budán,
Kis Ilván Könyv-kötő Ur. — Debretzenben, *Imre*
János Könyv-áros Ur. — Aradon, *Pleyer* Vas-árcs
Ur. — Egerben, *Gyalagai* Könyv-kötő Ur. — —
Győrben, *Müller* Ferentz Könyv-kötő Ur. — —
Kaisán, nagy érdemű *Batsanyi* János Ur. — —
Ketskemélen, nagy érd. Prof. *Farkas* Ur. — Komá-
romban, nagy érd. Tiszt. *Pézteli* Prédikátor Ur. —
Kolosvaron, Tiszt. *Tsakay* Mihály Ur, vagy *Török*
Ilván Ur, a' Ref. Coll. Typogr. Gondviselője. —
Pérsen, nagy érd. Tiszt. *Bilijits* Szémin. béli Prof. Ur.
Pellen, *Stromájer* Könyv-áros Ur. — Sopronban, nagy
érd. T. Professor *Viétoris* vagy *Raits* Péter Ur. —
Nagy Váradon, nagy érd. *Bolotyánfzky* Prof. Ur.
Nagy Enyeden, a' Ref. Colleg. Bibliothecarius sa.
Udvarhelyen, Tiszt. Prof. *Szász* Ur. — Szegeden,
Vedres Ilván Ur.

A' kiknek itt *Bétsben* tettzik előre fizetni, méltos-
tásának a' *Hadi Történetek'* nagy érd. Szerzői-
hez küldeni magok tudósításaikat: kik ezen dolog-
ról magok-is fognak közelebbbről jelentést tenni.
Egyéb aránt-is, kiknek ezen dologban valami le-
velezések fogja magát elő adni, Levelseiket csak e-
zen nagy érdemű Urakhoz igazítsák.

—Ezen meg-nevezett Urakon kívül mások is, kik-
nek 10 személlyekért elő-fizetést bé-küldeni tétzeni
fog, a' tizen egyediket ingyen fogják nyerni. — A'
kinél az Hazában valami ollyas tördelék irás ta-
náltatnak, mellynek ezen Magyar fordítás mellé
való nyomtatása által, ezen munka betsefednék,
méltos-tásának mennél hamarébb lehet az utoll meg-
nevezett Had. Tör iro érd. Urakhoz bé-küldeni.

Kardtson Szombatja —

Egy örvendetes — de Anyai nyelvünk, és a' Magyar *Pallás* Oltára körül szolgálókra nézve szomorú — Hamvas Szombat! Oda a' Magyar *Apolló* Templomának egy szegelet köve! Oda a' Magyar Kurirnak egy 7 esztendős nagy érdemű Olvasója! — A' *Serbiai* Püspök és *Pétsi* nagy Prepost *Nunkovits* Ur, a' mult Nov. 20 dikán az örök életbe költözék. — Minthogy ezen nagy lelkű jól tévő Hazafi életében tselekedni inkább mint hallani szeretete a' jó tselekedeteket, hólta után sem a' karunk hibázni ellene; azért minden jófágos tselekedeteit el-halgatván, ezeket örök emlékezetre méltónak itéltük: Annyira szeretete 's apolgatta Nemzeti Nyelvünket, hogy egy nyomtatás alatt lévő Magyar Grammatikára 30 arannyokat — a' *Zsivits* Kánonok Dogmatikájára 40 aranyat — egy Tudomány után útaozónak 20 arannyat — sőt a' melyekről még nem is emlékezhetünk sok 100 arannyokat nyujtott a' Magyar Tudomány körül fáradzóknak. — — Ezen kedves emlékezetű drága Atya nyugodjék tsendesesen!

Elegyes jegyzések. — A' Királyi Udvarokból sem mindent lehet kívánni. Az az apró Veres-himlő, mely a' Nápolyi Felséget Frankfurtba, *Ferentz* fő Hertzeget pedig nem régiben Bétsben udvarlotta vala meg, a' mult Hétfőn F. Királyunkra sem átalotta el-terjedni, a' midőn ő Felségét ágyba fektette ugyan, de már most sokkal könnyebben érzi magát. — Posonyból azt irják, hogy az Ország-gyűlésén lévő Uraknak meg-engedték vala, hogy a' Levegőt változtassák, de a' jövő hétfőn minnyájoknak Posonyban kelletik meg-jelenni, és a' *Palatinus* fő Hertzeg ekkor a' *Szent István* nagy Keresztes Rendével fog a' Gyűlésbe menni. Az a' közönséges hír, hogy az Ország-gyűlése Februáriusban fog el-homlani, addig pedig Posonyban tartatik. *B. Sárv*

dor Josef Ur Kuffstáinból Bétsbe szerentsésen meg-érkezett. — A' múlt Vasárnap, u. m. Dec. 19-dikén vala Posonyban a' szerentsésen meg-elett Magyar-Koronázásnak innepe, a' midön az egész Város, az ország rendjei, és mindenek gálába öltözvén lövöldöznek és ágyuznak vala a' meg-elett háláadás után. — A' Fő H. *Ferdinánd* magyar-gyalog-lerge is Posonyba régi szállására meg-erkezett, és munka szóval szállott-bé. — A' Pesti Univerzitás Re-ktorának vállasztatott *Jakob Jos. Winterl*, Dék k, Törvényt tanító Professor *Nitrai Gábor* Ur, az orvosi Tud. *Rácz Sámuel* Ur, a' Filozofiában *Mitterbakter* Ur. — Nagy Bányáról azt írják, hogy itt már az uj 20 Krajtzárosokat és arannyakat el-kezdették a' II. Leopold képével verni: e' böls munka; mert ezekre minden szegény-legénynek szüksége vagyon.

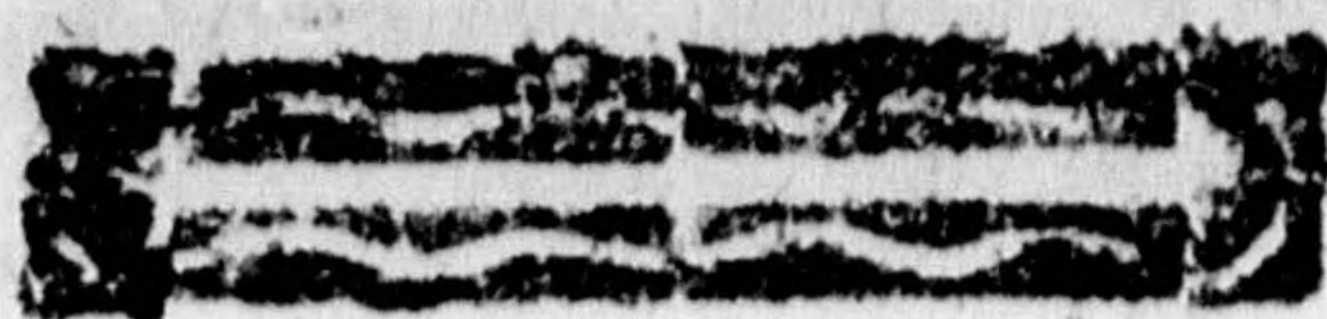
Bétsben a' leg-kiesebb helyeken legelő szarvas-marhák-is annyira kezdettének doglóni, hogy a' *Prátérben* lévő leg-végső *Traktérnak* 12 Tehene doglék-meg a' múlt héten, és tsak egy marada életben. Bádgyadazai kezd a' barom, és 4, 5 napok alatt el-alutt azon kívül, hogy a' Barom orvosok szorgalmatossága is ezeken semmit sem segít. A' mellyeket még eddig fel-bontottanak ugy találták, hogy az epéjük öntött-ki, és e' volt a' veszedelmek, melynek okául a' szárazságot adják. — Minthogy Hazánkban is sok helyeken kezdett ezen veszedelmes rosz harapozni, egy Barmok orvosságát irok ide, mellyet szoról szora így olvastam: — — Semmi sints a' Természetben ok és hászon nélkül. Az Árva-tsaján (*Urtica Urens*) bizonyosága ennek. Svéd országban már sok elztendöktől fogva tapasztalt és igaznak találtatott dolog az, hogy azok a' Barmok, mellyek árva tsajánnal éltetnek, nem tsak mentek a' ragadó | dög-nyavallyától, hanem azok a' barmok is, mellyek már nyavallyások, ez által nyavallyájókból ki-gyógyúlnak. Ezen Barom orvosság Svéd országban olly nevezetes, és olly hászosnak találtatott, hogy a' közelebb volt, és a' mostani Király igazgatása alatt kemény parantsolatban volt a'

a' népnek mindig ki-adva, hogy Arva-tsojánt ültessen és szaporítsan, hogy abból kinek kinek télre is elég maradhassan.

Ezen hasznos-fü, az *Arva-tsoján* a' leg-háládatlanabb helyen is megszokott termeni, és sokkal könnyebben lehet szaporítani, mint a' 3 levelű és más marha eledelre szaporítani szokott füveket. Ezt mingyárt tavaszszal, míg még gyenge le kaszáltatja az ember, és elztendőben 7-szer-is kaszálhatja. E' nem adatik a' Barmoknak csak magára eledelül, hanem más marha-eledelekkel elegyítettik, úgy, hogy csak 6-ad, vagy 8-ad része legyen *Arva-tsoján*y. A' Svédok már ezt Májusban aratják, mihelyt ki-nő, és egész elztendő alatt a' marháknak e' nélkül eledelt nem adnak. Ezt a' füvet 6 -- 7-szer elztendőben meg-kaszálják és Téltre meg-száraztva el-teszik. Télen által a' száraz *Arva-tsojánra* estve meleg vizet töltenek, és minek utána ez egész étzaka ázott volna, másnap meg-elegyítik más féle marha eledellel, meg hintik sóval, és úgy adják a' Barmoknak. — Ezen *Arva-tsoján* meg-őrzi az ő Barmaikat minden dögtől, a' tehenek tejek és vajak sokkal jobb és egészségesebb ettől. — Az Anglusok egy Balzsamos Theát készítenek az *Arva-tsojánból*, és mint valami nevezetes vér tisztító orvasságot úgy adják a' betegeknek. — Egy *Baer* nevezetű híres Barom orvos azt állítja, hogy a' mely országban télen *Arva-tsojánt* nem lehet tatálni minden marhás gazdánál, azon országban még rossz lábon áll a' Baram tartás és szaporítás. — Lissládiából azt írja egy bölts gazda, hogy mioltától fogva ő a' maga jöszágaiba az *Arva-tsoján'* ültetését be-vitte, soha az olta marha dög nem vólt, noha már a' szomszédjában ez 18 elztendőtől fogva uralkodik minden második elztendőben, hól a' Barmokat *Arva-tsoján*nal nem éltetik.

Pest Dec. 17. — A' Buda felől lévő nagy kő hegyeknek oldalában egy igen régi kő-bánya tanáltatván, ennek ásását sok ideig félbe hagyták vólt a' kő-faragók. Az üregnek bottyát mind ez ideig egy

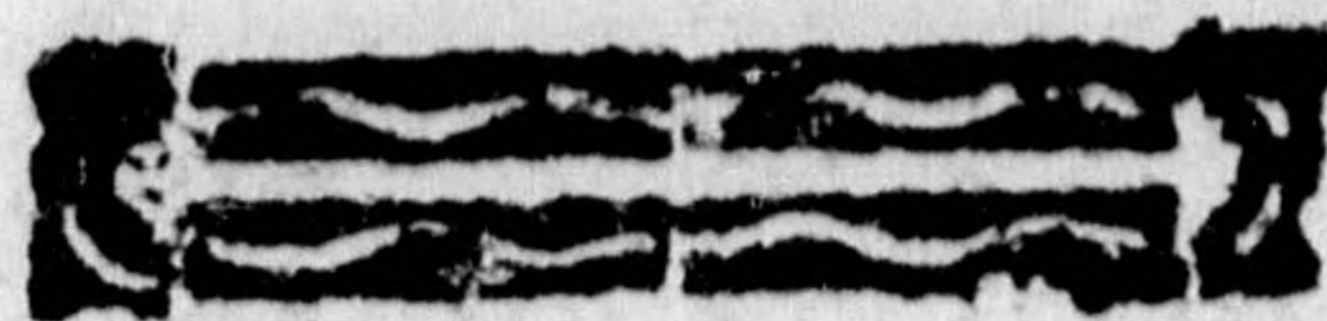

egy erős kő-láb épen fenn tartotta. Vagy két he-
tekel ez előtt bé-menyen az üregbe 4 kő-faragó,
's így gondolkojván, hogy ha szintén vékonyod-
nék-is a' nevezett kő láb, elég erős lenne csak u-
gyan még is, a' boltozatnak tartására, néki álla-
nak, és kezdék a' szép köveket az oldalából ki-ha-
sigatni. Egy reggel valami föld induláshoz hasonli-
tó zúhanást hallanak a' körül lévő lakók, 's hát
a' kő-bányának ürege, a' kő lábna meg-gyengülé-
se miatt bé-omolván, mind a' 4 kő-faragót el-te-
mette. Az öszve omlott kő és föld a' fokaság-
tól minden felől ásattatni kezdett: de három na-
poknak el-telések alatt semmi nyoma az el-te-
metetteknek nem láttatott. Ekkor eszébe jut az
edgyik kapásnak, hogy fülét a' föld színére tart-
ván halgatoznék. Ez valami süket kopátsolást hal-
ván, és az ásást ezen kopátsolás után intézván, ed-
gyik kő-faragó az 5-dik nap életben tanáltatik; ki
olly szerentsés volt, hogy midőn az hegy reájok
szakadott, a' föld meg görbülve esett réája, 's így
meg nem fulladván, a' kezébe lévő tsákánnyal ad-
dig kapált, hogy előbb hasra kapott, az után pe-
dig tovább-is 5 egész nap és éjjel takarította előll-
ról hátra felé a' földet. Ez meg szabadulván, leg-
előbb is vizet kívánt, és azt mondotta, hogy még
edgyik társa életbe vagyon, mert magától nem
méltsze hallotta kopogatni, sőt a' *Mi-atyánkot* és
Avé Máriát-is minden nap együtt mondotta el vél-
le. Ennek utánna indulván, réa akadtanak a' har-
madikra, de halva tanálták, kinek feje, agya-ve-
leje, belső része mind öszve vala romolva. A' nagy
szag miatt senki tovább kapálni nem akarván, egy
Lekhner nevű Ser főző pálinkával öntözte és szitat-
ta meg a' földet, hól az holt test feküdt volt, e'
mellett a' kapásoknak-is pálinkát adván, ismét el-
kezdetett a' munka. — 7 dik nap ennek-is halla-
tott kopátsolása, sőt midőn az emberek hozzá ki-
áltanának, feleletet adott 's maga mondotta merre
felé álsanak hozzá. Ez olly épen vonatott ki a'
föld alatt, hogy 2 nap múlva, ismét dolgához lá-
tott. Mind kettejéknél dohány levelek voltanak,

és ezeket ráfogatták. Az utolsó egy Sár-totsára akadván, szomjuságát ezzel segítette. Az helyység Papja a' Szentséget mindenkor kézben tartotta: de nem volt szükség szerentsére réá.

Külső-orzági jegyzések. — Berlinbe egy Török Követ váratik, kinek már szállása is készen van. — Akár mint legyen Pruszfiában a' Politikus mozgás, még is békeiségünk lesz — de a' Portának sem adunk ám mindent vissza — ezt beszélgetik a' meszszebb látó Politikusok.

Következik azon felelete a' Pápának, melyet ez, a' Frantzia Papi-rend' némelly tagjaihoz, különösen pedig a' Clermonti Püspökhöz akkor mondatik botsátottnak lenni, midőn arra készítették, hogy a' Frantzia Nemzeti Gyűlés ellen, Egyházból ki-rekesztő Levelet (Anatémát) botsáttana. — *En*, így szól a' Pápa, a' Hivőknek, nem pedig a' pártoskodóknak vagyok Attyok. Az Apostoloknak követőiktől tanítatott Frantzia Nemzet, az ő Tanítóinak igen nagy gazdagságot ajándékozván, azt a' Virtusnak meg-jutalmaztatása végett tselekedte volt, most pedig ugyan ezt a' szemtelen bátorságnak hatalma aloll akarja ki-ragadni. A' Királyok a' Pápával edgyütt a' Frantz Papi-rendet soha még nem jobbithatták, és ezen meg-jobbitás a' Nemzetnek számára volt fenn tartatva, u. m. a' mellytől függ a' Papi-rend, Örökségeitek, Püspöki Kápatok, 's arany Keresztyeitek nem az égből szállott alá a' Kristussal edgyütt. A' Kristus helyett én békeiség nem zenebona szerzés végett vagyok itt a' földön. Ha én a' Püspököknek kedve keresése végett, ki akarnám Frantzia Országot a' Sz. Egyházból átkozni, ugy Frantzia Ország is engem nem Kristus Helytartójának, hanem az egyenetlenség Vitzéjének fogna tartani. Engem akkor ahoz az Oskola Mesterhez fognának hasonlítani, ki egy falunak földes Urává akart lenni, azért mivel az ő nagy- és öreg nagy Attyai ezen falut a' Bibliának olvasására tanították. — Ezen Levéllel minden Német Ujjság Levelek toli vagynak.

Austriai Belgium. Nem lehet minden érzékeny-ség-nélkül olvasni a' F. Császárnak és ő utánna fő Vezér Bendernek a' Belgiumi pártütésből meg-tértek eránt való kegyelmellégekét. Midőn ezen hó 3-dikán a' *Flándriai Státusok Benderhez* menvén, azt tudokozták vólva, hát már a' pártütők iránt mit fog-parantsolni? — batsáffátok-el (ugy mond) őket adja-tak minden Tisztnek egy honapi gázfit, a' Köz-em-bernek 7 napi Zsoldat és küldjétek őket haza az eke mellé. — Megint kérdés támoda: hát azokkal a' hadi-Tisztekkal és közkatonakkal mit kelletik tsele-kedni, kik a' Császári zászlót el-hagyván, a' Pártütők seregéhez allottanak? Sok Generálisok olly itélettel voltanak, hogy azokat mint hite sze-gett rébellis szökövény katonákat ugy kellene bün-tetni. Nem, mond Feldmarsal Bender, nem — Én magam fogok ő Felsőfőnél érettek esedezni, a' mi Fejedelmünk maga a' Kegyelmesség és jószág, meg-enged az én kéresemre ezeknekis. En addig is egy közönléges kegyelem levelet botsátok ezek eránt az ő képében, és kit kit a' maga vólt Regementjé-hez haza hívok, ki rekesztvén mindazáltal ezen kü-lömben közönléges kegyelemből kettőt, u. m. Gene-rál *Gaveau*t és Inesinér *Lámit*, kik nem a' közön-léges ügyért, hanem a' magok tulajdon hasznokért ütöttek pártot. (Ezekközzül az első egy várat, a' másik bizonyos Császári agyukat adtanak vala-el a' Pártútoknak kézféjért.) És így, egész Belgium az ő Törvényes Ura hatalma alatt vagyon, és minde-neknek ezen kettőn kívül kegyelem adatatt.

Lüttik, 11. Dec. — Tegnap előtt érkezének a' *Lüttiki* határokba az exekutziora küldetett sereg, és a' Mogantzai fegyveresek mennek vala elől *Aván-gárdába*. Ezek előbb tsendesen viselik vala mago-kat; de egyzerra minden falukban és várasokban félre vervén a' harangokat, a' Lüttiki Pátrioták igen nagy sereggel jelenének-meg — rá-rohonának az *Avángárdára*, és ezeknek nagyobb részét ösz-ve-vagdolván, a' többit fogságra vivék. Az ugy ne-vezett *Corps d'armétis* tsak hamar körül fogván, ezt

is öfzve - vagdalták , fogságra vitték , és a' mely kils részetske meg-maradott belölle , a' magát *Mafseik* felé visszavonta. Ezt így írják a' Német 's más Levelekben. — A' *Májlandi* Státusokról az iratik , hogy meg engedte volna nékik ö Felsőge , hogy Bétsben az Udvarnál mindég egy Députátiót tarthassanak mint ennek elötte , fött a' mi több — a' *Mántuvai* Hertzegségnek adójából 160 ezeret engedett-el elztendönként , és jobb Kormány széket engedett nékik , mint eddig vólt. — Kegyelmes Atya! és Kegyelmes Anya! Nem régiben a' gazdálkodásról és a' takarékoslágról lévén szó az Udvarban , és a' mi Kegyelmes édes Anyánknak a' F. Királynénak ezek valának szovai. *Ha a' kevés költésről kell szollani és a' gazdálkodásról , már azt előbb magamon kezdem , és inkább meg-szorittom költségemet , mint sem Jobbágyimnak terhekre legyek ; könnyebben esik e' nékem , mint nekik.*

Az ifjú Hertzeg *Esztérndy* Antal , a' maga meg-hólt édes Attyáról maradott drága *Operisták* , *Komédiáfsokat* , és *Musikáfsokat* mind el-bocsátotta , ki-vévén kettőt közzüllök , és mindeniknek 3 hónapi fizetését előre ki-fizette. Be bölts tselekedet!! hány ezerekben , és 100-ezerekben nem állanak ezek , mely szörnyü Summát hagynak ezek az országban. — Már egy néhány nagy Magyar Udvarokra emlékezünk , mellyek *Olofsz* és *Német* játék néző helyeket álitottanak-fel , kik sok 100-ezereket szántanak erre — de hogy valaki nemzete pallérozására Magyar játék néző helyet álitott volna-fel , a' Historiák sem emlékeznek rólla — pedig ez kevessebbé kerülne. Minden nemzet igyekezik a' maga nemzete pallérozásán , tsak mi nem. — Olvasd-meg *Comméniust* 150 elztendövel ez elötte úgy találod a' Magyar Hazát , mint most van , pedig tsak 40 elztendöktől fogva lettenek a' Német játék néző helyek-is olly esmeretesek — mutass egy tilzta Németsegü *Auszriai* könyvet , mellyet ez elötte 50 elztendökkal nyomtattak? — 's mire nem ment még is már ma a' Német nyelven lévő tudomány! az

ezt nyomba követő mesterség és pallérazodás —
mi, a' mi Déák Oskoláink mellett otthon — a' mi
17-dik nagy atyáink állapotjokba maradtunk.

Bréda 10. Dec. — Itt annyi a' szökevény
Brabántziai nép, hogy alig férünk tölle; kik kö-
zött külömb külömb-féle Papok is találatnak. —
Hertzogenbusban is ezekkel nyüsgenek minden út-
tzák, és a' 2 zenebona *Vandernót Henrikk* és *Va-
nájpen Bergop Zoomba* titkon meg-érkeztenek. —
— Midőn a' pártos Belgák fő Vezére *Schönfeld*
Balenciennes-be meg-érkezett, minden portékája
meg-vizsgáltatott, és 7000 *Luisdort* találtanak nálla.
Arra a' kérdésre hogy hová megy? midőn azt fe-
lelné Angliába, azt mondák néki, hogy a' rajta áll,
hogy oda, vagy máluva mennyen, de a' nállak tör-
vény, hogy a' kész-pénzt az Országból ki-ne bo-
tsállák; azért a' 7000 *Luisdort* el vevék ö-kegy l-
métől. A' mint a' Czigany mondotta: *male pari,*
male dilabari — ebül gyült szérdéknek ebül kel el-
veszni! —

Azon Gonosz-tévők között, kik a' *Paci Apó-
turségot* fel-prédálták vala, 7-et meg-löttenek, a'
többit fogságra vitték, melyre nézve most *Lövenben*
építik a' *Hámdn* Palotáját, hogy ezeket egy egy
istrangal annak szelelő ablakába kötözzék — ritka
mikor a' bünt nyomba nem kifiri a' büntetés. — —
Boszniából megint jönnek a' hírek, hogy itt tellyes
tsendelség nintsen — tsak *Bányaluka* körül 300 Tol-
vajok verték öszve magokat, és ezen környéken
olly félelmet okoztanak, hogy senki egyedül jární
nem hátorkodik.

Költ Bétsben 24-dik Decemberben 1700